

Краудфандинг, як альтернативне джерело капіталу, в основному використовується стартапами та невеликими компаніями [2].

Платформи для організації збору коштів - це спеціалізовані веб-сайти, на яких люди, що збирають кошти для започаткування бізнесу, зустрічаються з донорами, готовими зробити свій внесок у цікаві проекти. Саме там потенційні донори мають можливість ознайомитися з ідеєю та здійснити мікроплатежі за її реалізацію. Користувачі краудфандингових платформ збирають гроші на дуже різні цілі - це можуть бути бізнес або культурні заходи, наприклад, випуск інноваційного продукту на ринок, випуск дебютного альбому або придбання нового електронного обладнання.

Механізм роботи веб-сайту дуже простий. Організатор проекту розміщує пропозицію інкасації: описує мету, перераховує пільги для платників, визначає вартість - суму, необхідну для реалізації. Бенефіціар може також визначити межі суми виплат - мінімальну та максимальну. Найголовніше - відповісти на питання, чи вдасться встигнути здійснити ідею, чи будуть інвестори.

Необхідність розробки положень, присвячених злочинному фінансуванню, важлива не тільки з точки зору організаторів кампанії, але перш за все для захисту прав споживачів. Найбільшу небезпеку представляє можливість фінансування шахраїв - хоча платформи для краудфандингу мають численні захисні засоби та методи перевірки інформації, вони не можуть передбачити, як поводитиметься одержувач пропозиції про збір.

Література:

1. Ковтуненко Н. В., Нестеренко О. В. Використання краудфандингу як інструменту фінансування інноваційних проектів. *Інвестиції: практика та досвід*. 2017. №15. С. 14–20.

2. Рашидов Е. Р. Краудфандинг як ефективний засіб фінансування проектів. *Економічні науки*. 2016. №48–1. С. 39–46.

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ КАПІТАЛ ЗЕЛЕНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

*Яворська О.Г., к.б.н., доцент
Київський національний лінгвістичний університет*

Сучасні цивілізаційні реалії постіндустріального розвитку засвідчують прагнення більшість країн не лише до економічного зростання, але й одночасної пріоритетності збереження навколишнього середовища. Відтак, бізнес-спільноти та політики визначаючи свої інтереси при розробці нових економічних форматів як “зелені”, громадськістю все ширше приймається концепція сталості та спостерігається швидке зростання попиту на «зелені» товари та послуги [1, 2]. Таким чином, розвивається зелене підприємництво, яке поєднує екологічні, соціальні та економічні цілі [3]. З кінця ХХ століття концепція зеленого підприємництва ототожнюється з поняттями «екопідприємництво», (або «екологічне підприємство»), «стале

підприємництво», які поєднує соціальної значущості – «жити не за рахунок прийдешніх поколінь» [1, 4]. Сьогодні зелене підприємництво розглядається як «всеосяжна концепція, яка поєднує екологічне підприємництво та сталий розвиток, а також відповідає «системі потрійного підсумку» (термін запропонований Дж. Елкінгтоном «*triple bottom line*» у 1994 році) – довкілля, суспільство та економіка; що означає нову форму підприємництва [5].

Серед проблем впровадження зеленого підприємництва, які мають місце в Україні, можна вказати поки що дорожчу ціну більшості екологічно чистих продуктів та сировини, триваліший цикл повернення капіталів, що зменшує інтерес з боку інвесторів, необхідність підвищення рівня обізнаності щодо екологічних проблем у суспільстві, а також забезпечення трансферу знань щодо екоінновацій серед підприємців та менеджерів; інвестиціями у навчання кваліфікованої «зеленої» робочої сили як для існуючих фірм, які прийняли практики екологічного управління чи екологічно чисті виробничі процеси, так і новостворюваних підприємств, виробничі процеси яких засновані на екоресурсах. На підтвердження цьому можна навести результати нашого дослідження серед керівників підприємств готельно-ресторанної та туристичної галузей щодо необхідності впровадження «зелених» практик, еко-інновацій, підвищення рівня екологічної свідомості персоналу, орієнтації на свідомого «зеленого» споживача: у 2016 р. вбачали необхідність та перспективність вищезначених заходів лише 2 з 10 опитаних керівників; проте у 2020 році 76% цих же керівників (або нового керівництва раніше залучених до аналізу підприємств) зазначили, що впродовж найближчого часу (впродовж 1-2 років) організації зазнають значних “зелених” трансформацій, і дві третини з них вважали, що їх підприємства змінювали бізнес-моделі у своїй сфері діяльності у поточному році, очікують змін у веденні економічної діяльності, а 74% керівників схильні до руйнації усталених моделей та переходу на принципи зеленого підприємництва.

Отже, можна зробити висновок, сучасна «зелена економіка» стикається з реальними викликами, які мають бути вирішені шляхом примноження інтелектуального капіталу підприємств як фундаменту розвитку зеленого підприємництва.

Література:

1. Costanza R. Ecological economics in 2049: Getting beyond the argument culture to the world we all want. *Ecological Economics*. 2020. № 168. <https://doi.org/10.1016/j.ecolecon.2019.106484>.
2. Gast J., Gundolf K., Cesinger B. Doing business in a green way: A systematic review of the ecological sustainability entrepreneurship literature and future research directions. *J. Clean. Prod.* 2017. № 147. P. 44–56.
3. Lotfi M., Yousefi A., Jafari S. The effect of emerging green market on green entrepreneurship and sustainable development in knowledge-based companies. *Sustainability*. 2018. №10. P. 23–28.

4. Maria-Irina, A. (2017), Ecotourism, agro-tourism and rural tourism in the European Union. In: Proceeding of CACTUS 2017. *Contemporary Approaches and Challenges of Tourism Sustainability*. Predeal, Romania. 5 October 2017. P. 6–14.

5. Qing Ye Q., Zhou R., Anwar M.A., Siddiquei A.N., Asmi F. Entrepreneurs and Environmental Sustainability in the Digital Era: Regional and Institutional Perspectives. *Int. J. Environ. Res. Public Health*. 2020. № 17. <https://doi.org/10.3390/ijerph17041355>.

Секція 4

Міжнародний бізнес у системі сучасного підприємництва

ENSURING OF DUAL EDUCATION IN UKRAINE

*Britchenko Igor,
Doctor of Economics, Professor, Department of Finance, VUZF University of
Finance, Business and Entrepreneurship, Sofia, Bulgaria*

*Levchenko Yaroslava
PhD in Economics, Associate Professor,
Faculty of management and business,
Kharkiv National Automobile and highway University, Kharkiv, Ukraine*

On January 26, 2018, at an extended meeting of the Board of the Ministry of Education and Science of Ukraine, the "Concept of training specialists in dual education in Ukraine" was adopted. It provides for the establishment of equal partnership gaining the latest experience of practical application of competencies and their adaptation in real professional activities.

The concept provides for the following stages of its implementation:

- **Stage I.** Development of the regulatory framework for the introduction of the dual form of education in full (by 2018);

- **Stage II.** Development of standard models of the dual form of education in higher education institutions and vocational training institutions. Model guide. Evaluation of efficiency (2019-2020);

- **Stage III.** Creation of clusters of dual form of education on the basis of capable educational institutions and interested business entities (2020-2023) [1].

The precondition of the problem is also determined by Ukraine's course to the European space. Its political direction is due to the ratification on September 16, 2014 by the Verkhovna Rada of Ukraine and the European Parliament of the Association Agreement between Ukraine and the European Union (EU). The principles of the agreement provide for the gradual economic integration of Ukraine with the EU. The consequence of economic integration is the process of raising the standards of Ukrainian products and services to the European level. Renewal of production and business processes, fixed assets of enterprises requires financial investment. The